

greppa näringen

Regionalt nyhetsbrev 5/2012

Länsstyrelsen
GOTLANDS LÄN

Välkommen till Länsstyrelsens informationsbrev ”Greppa Näringen - Regionalt nyhetsbrev” som tar upp aktuella frågor som rör Greppa Näringen på Gotland.Vi vänder oss till er som är medlemmar och övriga intresserade av Greppa Näringen. Har du frågor om eller synpunkter på innehållet, kontakta Linda Larsson, tfn 0498-29 21 01. Du hittar även detta nyhetsbrev på vår webbplats: www.lansstyrelsen.se/gotland.

Länsstyrelsen i Gotlands län
621 85 VISBY
Tel 0498-29 21 00
www.lansstyrelsen.se/gotland
gotland@lansstyrelsen.se

Ansvarig utgivare:
Karin Fager
karin.fager@lansstyrelsen.se

Miljö- och vattenenheten

greppa näringen

Greppa Näringen är ett informations- och rådgivningsprojekt som erbjuder lantbrukare kunskap och verktyg för att de ska kunna genomföra kostnadseffektiva miljö- och klimatåtgärder.

Projektet är ett samarbete mellan LRF, Jordbruksverket, länsstyrelserna och ett stort antal företag i lantbruksbranschen.

Rådgivningen är gratis.

Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling: Europa investerar i landsbygdsområden

Detta material och aktiviteten finansieras helt eller delvis genom Landsbygdsprogrammet 2007-2013. Medlen kommer från EU och svenska staten.

Kolla gödseln om dina mjölkkor får för mycket fosfor

Både ekologiska och konventionella kor får i sig för mycket fosfor med fodret enligt en ny studie på SLU. En tumregel föreslås som kan få praktisk tillämpning. Om halten av totalfosfor i flytgödsel överstiger 6 gram per kilo torrsubstans kan det tyda på överdosering. Då är det värt att undersöka saken närmare.

Fosfor är som bekant ett ämne som anses övergöda vårt vatten. Fosfor är också ett livsviktigt ämne som finns i celler hos människor och djur. Det har stor betydelse för kornas foderutnyttjande och mjölkproduktion. I en ny studie på SLU har forskaren Maria Nordqvist med kollegor undersökt fosforinnehållet i foderstaten till mjölkkor.

42 eko-kor undersöktes

I den första studien undersöktes 42 mjölkande kor i en ekologisk besättning. Korna utfodrades med en mängd fosfor som varierade från 70 till 200 procent av rekommenderad mängd. Från varje ko analyserades mängden totalfosfor och lättlöslig fosfor i träckprov, och även flytgödseln undersöktes. Resultaten visar att både totalfosforhalten och halten lättlöslig fosfor, alltså fosfat, ökar med ökad överutfodring av fosfor. Överdosen av fosfor kommer ut nästan helt i lättlöslig form.

29 mjölkgårdar i stor fältstudie

Den andra studien gjordes på 15 konventionella och 14 ekologiska gårdar i Uppland, Sörmland, Östergötland och Småland. Tio kor i olika laktationsstadier i varje besättning valdes ut. För de tio korna gjordes en endagars utfodringskontroll. Fosforinnehållet i fodret noterades eller analyserades om analys saknades. Träckprov togs och likaså analys av flytgödseln. Resultaten visar att både de ekologiska och de konventionella korna fick för mycket fosfor, men överutfodringen var mindre i de ekologiska besättningarna. Det berodde främst på en högre andel grovfoder.

6 gram P i flytgödseln en gräns

Ett annat resultat av undersökningen är att en flytgödselanalys kan ge en fingervisning om utfodringsnivån av fosfor. Om fosforinnehållet överstiger 6 gram per kg ts i flytgödseln är det tecken på en utfodring som överstiger rekommendationen. Att analysera gödseln är förstås viktigt också för att planera gödslingen. För en ”överutfodringsanalys” gäller det dock att tänka på felkällor, som vad som i övrigt hamnar i flytgödselbehållaren. Mängden disk- och regnvatten samt strömängder varierar och likaså kan gödsel från andra djur än mjölkkor samlas där. Alternativet är att ta ett samlingsprov av träck från åtta mjölkande kor, vilket ger ett säkrare resultat.

Betydelse för läckaget

Om korna i de båda studierna skulle vara ungefär som resten av de svenska korna går det att uppskatta den sammanlagda överutfodringen till 1 800 ton fosfor. Att det på sikt ska gå att minska den mängden är rimligt. På vissa gårdar förekommer också en överdosering av fosfor i växtodlingen enskilda år. SLU har tidigare visat att det oftast är fråga om djurgårdar och därför bör fosforläckaget från dessa gårdar kunna minska med minskad överutfodring.

20286184

B

SVERIGE
PORTO BETALT
PORT PAYÉ

En sparad krona är en tjänad krona

Lönsamheten inom jordbruket måste bli bättre. Samtidigt ökar kraven på att jordbrukets klimatpåverkan ska minska. Därför tar nu Greppa Näringen ett större grepp på jordbrukets klimatfrågor och lanserar rådgivning inom energieffektivisering. Rådgivningen Energikollen ger möjligheter att spara pengar och minska företagets klimatpåverkan.

Rådgivningen startar med en kort gruppträff där man som deltagare får chans att lära sig mer om energiåtgången på företagen och var i produktionen mest energi går att spara. För lantbrukare med fler än 25 djurenheter och växthusodlare med uppvärmda växthus finns det sedan möjlighet att gå vidare med individuell rådgivning till en rejält subventionerad kostnad av endast 1 000 kr per företag. Växtodlingsföretagare får checklistor och underlag för att kunna göra en energikartläggning på egen hand. Som avslutning träffas gruppen igen så att deltagarna får chans att utbyta tips och idéer om hur man har jobbat på de enskilda företagen.

Låter det intressant kontakta någon av rådgivarna direkt eller mig, Linda Larsson på tfn. 0498-29 21 01 så skall jag samordna. De personer och rådgivningsorganisationer som arbetar med den rådgivningen kan du se i listan intill.

AKTUELL AKTIVITET

Dikesskötsel och underhåll

Skötsel av våra grävda diken/kanaler behövs och det finns många sätt att göra det på. Vi tittar på några exempel.

Vassklippning och dammluckor
Mästermyrkanalen har nyligen klipps/röjts från ag, vi tittar på resultatet. Kanalen är dessutom utrustad med dammluckor vilket vi även besöker och diskuterar.
Tid: Lördag 29 september kl 10.00-13.00.
Plats: Hemse församlingshem, därefter Mästermyrkanalen

Punktrensning
Måste man rensa hela sträckor? Vi besöker Martebokanalen som fått Nokåsbidrag för att röja upp det som dämmer.
Tid: Måndag 1 oktober kl 10.00-13.00.
Plats: Gotlands Försvarsmuseum i Tingstäde, därefter Martebokanalen.

Träffarna inleds inomhus där vi tittar på exempel från andra platser. Vi diskuterar även naturhänsyn vid dikesrensning, när det är lämpligt att rensa och på vilka olika sätt diken/kanaler kan underhållas. Slutligen åker vi och tittar på olika vattendrag. Medverkar gör även Arne Pettersson på Skogsstyrelsen som berättar om hur man kan söka Nokåsbidrag för skötsel av diken/kanaler.

Bjuder in och medverkar gör bl.a. Peter Landergren, Annika Broms, Linda Larsson och Christina Huhtasaari, Länsstyrelsen.

Frågor?
Kontakta Linda Larsson tfn 0498-29 21 01

Medtag fika. Välkomna!

Energikollenrådgivare

FVB Sverige AB
Karl-Mikael Steen 013-25 09 45
Marti Lehtmets 013-25 09 41
Peter Berglund 026-14 25 30

Grön Kompetens AB
(endast växthus)
Inger Christensen 040-46 16 81
Torbjörn Hansson 040-46 16 82

Hushållningssällskapet
Stefan Halldorf 0734-30 50 06

LRF Konsult
Sören Dahl 036-34 23 79
Christer Johansson 0708-26 17 38

Vestgöte Dreber Gård och Konsult
Erika Vestgöte Dreber 076-763 38 50
Marin Dreber 070-829 09 81
Helena Olsson Hägg 0123-301 40

VILL DU GÖRA EN GÖDSELANALYS?

Kontakta Linda Larsson, tfn 0498-29 21 01, för beställning av material för provtagning.

BJÖRKLÖV MINSKADE METANAVGÅNGEN...

Listan över fodertillsatser som kan minska metanavgången från kor blir allt längre. Forskare på SLU i Umeå har provat att använda malda björklöv. I en labstudie undersökte de effekten av att tillsätta lövmjöl till en blandning av gräsensilage och korn i magvätska från kor. Metanavgången minskade linjärt med ökad tillsats av björklöv. Björklöv innehåller vattenlösliga tanniner och att just tanniner minskar metanavgång har visats även av andra.

Detta presenterades under den tredje Nordiska utfodringskonferensen som hölls i juni på SLU i Uppsala. Konferensen som lockade deltagare ända från Kina och Afrika handlade huvudsakligen om förståelse för hur djur fungerar och hur olika foder och faktorer påverkar avkastning och metabolism. Allt som påverkar djurens avkastning och tillväxt påverkar förstås också miljön i olika grad.